

Predmet C-45/22**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

20. siječnja 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

4. siječnja 2022.

Tužitelj:

HK

Tuženik:

Service fédéral des Pensions (SFP)

1. Predmet i podaci o sporu:

- 1 Osoba HK ima pravo na starosnu mirovinu na temelju djelatnosti zaposlene osobe koje je obavljala u Belgiji i Španjolskoj.
- 2 Njegova supruga, koja je obavljala djelatnosti zaposlene osobe u Belgiji, Španjolskoj i Finskoj, preminula je 29. studenoga 2016.
- 3 Stoga osoba HK ima pravo na mirovine za nadživjele osobe. Nadležna španjolska ustanova ukinula je njegova prava na mirovinu za nadživjele osobe a da pritom nije primijenila gornju granicu za preklapanje s ostalim mirovinama. Suprotno tomu, nadležne belgijske i finske ustanove primijenile su takvu gornju granicu.
- 4 Odlukom od 18. rujna 2019. Service fédéral des Pensions (Federalni zavod za mirovinsko osiguranje, Belgija) ukinuo je osobi HK belgijsku mirovinu za nadživjele osobe.
- 5 Osoba HK osporava izračun i konkretnije primjenu pravila za sprečavanje preklapanja iz prava Unije.

2. Predmetne odredbe:

A. *Pravo Unije*

Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti

- 6 U članku 53., naslovljenim „Pravila za sprečavanje preklapanja”, navodi se:
- „1. Svako preklapanje invalidskih davanja, za slučaj starosti i davanja za nadživjele osobe, određenih ili ostvarenih na osnovi razdoblja osiguranja i/ili boravišta koja je navršila ista osoba, smatra se preklapanjem istovrsnih davanja.
2. Preklapanje davanja koja se ne mogu smatrati istovrsnima u smislu stavka 1. smatra se preklapanjem davanja različite vrste.”
- 7 Člankom 55., naslovljenim „Preklapanje davanja različite vrste”, određuje se:
- „1. Ako korištenje davanja različite vrste ili drugog prihoda zahtijeva primjenu pravila za sprečavanje preklapanja davanja utvrđenih zakonodavstvom određene države članice u odnosu na:
- (a) dva ili više samostalnih davanja, nadležne ustanove dijele iznose jednog ili više davanja ili drugog prihoda kada se uzmu u obzir, s brojem davanja na koja se primjenjuju navedena pravila; [...]”

3. Stajališta stranaka:

- 8 Stranke se slažu da je u ovom slučaju riječ o predmetnim davanjima različite vrste i da se na dvije mirovine za nadživjele osobe, belgijsku i finsku, primjenjuje pravilo o preklapanju iz nacionalnog prava.
- 9 Stranke smatraju i da je belgijsko pravilo o preklapanju stoga ublaženo člankom 55. stavkom 1. točkom (a) Uredbe br. 883/2004. Međutim, ne slažu se u pogledu načina njegove primjene.

A. *Federalni zavod za mirovinsko osiguranje*

- 10 Federalni zavod za mirovinsko osiguranje smatra da se izraz „kada se uzmu u obzir” koji se navodi u članku 55. stavku 1. točki (a) Uredbe br. 883/2004 odnosi samo na dio davanjâ koji se uzima u obzir za ograničavanje preklapanja između davanja različite vrste, odnosno na iznos koji prelazi gornju granicu preklapanja. Prema njegovu mišljenju, upravo iznos davanja koja se uzimaju u obzir radi smanjenja mirovine za nadživjele osobe (u ovom slučaju 11 418,87 eura predstavlja dio starosnih mirovina koji prelazi gornju granicu preklapanja) treba dijeliti s brojem mirovina za nadživjele osobe na koje se primjenjuju pravila za

sprečavanje preklapanja između davanja različitih vrsta (u ovom slučaju belgijska i finska mirovina za nadživjele osobe, dok španjolska mirovina za nadživjele osobe nije bila smanjena). Mirovina za nadživjele osobe zatim će se umanjiti za taj iznos podijeljen s dva (belgijska i finska mirovina za nadživjele osobe na koje se primjenjuje gornja granica).

- 11 On se u biti izračunava na sljedeći način:

Mirovina za nadživjele osobe: 7638,46 eura

Gornja granica preklapanja: 16 458,42 eura (110 % ukupne mirovine za nadživjele osobe)

Starosne mirovine koje treba uzeti u obzir: 20 238,83 eura

Izračun prekoračenja gornje granice preklapanja:

7638,46 eura (iznos mirovine za nadživjele osobe) + 20 238,83 eura (ukupne starosne mirovine) – 16 458,42 eura (gornja granica preklapanja) = 11 418,87 eura.

Izračun smanjene mirovine za nadživjele osobe:

7638,46 eura – 11 418,87 eura

2

(iznos prekoračenja podijeljen s brojem mirovina za nadživjele osobe na koje se primjenjuju pravila o preklapanju, u ovom slučaju belgijske i finske mirovine za nadživjele osobe) = 1929,03 eura

- 12 Osim toga, Federalni zavod za mirovinsko osiguranje navodi da su finska tijela na potpuno isti način izračunala finsku mirovinu za nadživjele osobe o čemu su 10. studenoga 2017. obavijestila osobu HK.

B. HK

- 13 Osoba HK smatra da se članak 55. stavak 1. točka (a) Uredbe br. 883/2004 odnosi na prihode umirovljenika koji ima pravo na mirovine, koji se uzimaju u obzir u okviru nacionalnih pravila za sprečavanje preklapanja, a iznose ostalih mirovina kao takve treba dijeliti s dva.
- 14 U tom pogledu njegov se izračun razlikuje od izračuna Federalnog zavoda za mirovinsko osiguranje

Izračun prekoračenja gornje granice preklapanja:

7638,46 eura (iznos mirovine za nadživjele osobe) + 20 238,83 eura

(ukupne starosne mirovine podijeljene s brojem mirovina za nadživjele osobe na koje se primjenjuju pravila za preklapanje, u ovom slučaju belgijske i finske mirovine za nadživjele osobe) – 16 458,42 eura (gornja granica preklapanja)

= 1299,45 eura

Izračun smanjene mirovine za nadživjele osobe:

7638,46 eura – 1299,45 eura = 6399,01 euro

4. Ocjena tribunala du travail (Radni sud, Belgija):

- 15 Situacija osobe HK ima dvostruko međunarodno obilježje jer osobno ostvaruje pravo na starosnu mirovinu kao belgijski i španjolski radnik i, nakon smrti svojeg bračnog druga, na mirovinu za nadživjele osobe belgijske, španjolske i finske radnice jer je njegova supruga radila i plaćala doprinose u različitim državama članicama (Belgija, Španjolska, Finska).
- 16 Belgijskim se zakonodavstvom odobrava preklapanje mirovine za nadživjele osobe i starosne mirovine do gornje granice koja odgovara iznosu od 110 % iznosa mirovine za nadživjele osobe koji bi se dodijelio preživjelom bračnom drugu za cijeli radni staž.
- 17 U okviru provedbe članka 48. UFEU-a, Uredbom br. 883/2004 usklađuju se sustavi socijalne sigurnosti država članica te se konkretno uređuju pravila za sprečavanje preklapanja predviđena zakonodavstvima država članica. Ta je uredba zamijenila Uredbu br. 1408/71. Sud je više puta podsjetio da se „odredbama Uredbe br. 1408/71 odnosno Uredbe br. 883/2004 ne uspostavlja zajednički sustav socijalne sigurnosti, nego se njima nastoji osigurati koordinacija između postojećih različitih nacionalnih sustava” (presude od 21. veljače 2013., Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86; od 7. prosinca 2017., Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946 i od 21. listopada 2021., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie, C-866/19, EU:C:2021:865, t. 25.).
- 18 Preklapanje mirovine za nadživjele osobe zaposlene osobe i različitih starosnih mirovina (belgijske i inozemne) treba smatrati preklapanjem davanja različite vrste. Davanja izračunana na temelju profesionalnih karijera dviju različitih osoba ne mogu se naime smatrati davanjima iste vrste. U ovom slučaju belgijska mirovina za nadživjele osobe izračunana je osobi HK na temelju profesionalne karijere njegove pokojne supruge dok su njegova belgijska i španjolska starosna mirovina dodijeljene na osobnoj osnovi, na temelju njegovih profesionalnih aktivnosti. Stoga ovdje nikako nije riječ o davanjima iste vrste.
- 19 S obzirom na iznesene izračune, osoba HK ima pravo na mirovinu za nadživjele osobe samo na temelju primjene članka 55. stavka 1. točke (a) Uredbe

br. 883/2004. Drugi radnik koji ima pravo na belgijsku starosnu mirovinu zaposlene osobe u iznosu koji je jednak onom koji je primila osoba HK, odnosno 20 238,83 eura, ne bi u Belgiji imao pravo na mirovinu za nadživjele osobe.

- 20 Stoga se zbog primjene propisa Unije osoba HK nalazi u povoljnijem položaju.
- 21 Pravilo sadržano u članku 55. stavku 1. točki (a) Uredbe br. 883/2004 nije se kao takvo nalazilo u prethodnoj Uredbi br. 1408/71. Konkretno, njezinim člankom 46.c stavkom 1. određivalo se:

„Ako primitak druge vrste davanja ili drugih primanja ima za posljedicu smanjenje, obustavu ili ukidanje dvaju ili više davanja iz članka 46. stavka 1. točke (a) podtočke i., iznos koji ne bi bio isplaćen u strogoj primjeni odredaba koje se odnose na smanjenje, obustavu ili ukidanje, određen prema zakonodavstvu predmetna država članica dijeli se na broj davanja koja podliježu smanjenju, obustavi ili ukidanju.”

- 22 Stoga se čini da se člankom 55. stavkom 1. točkom (a) Uredbe br. 883/2004 izmijenilo pravilo navedeno u članku 46.c stavku 1. Uredbe br. 1408/71. Dakle, prema prvom autoru, više se ne dijeli iznos davanja koji se ne isplaćuje, nego davanja ili prihodi koji se uzimaju u obzir za primjenu pravila za sprečavanje preklapanja.

Suprotno tomu, prema drugom autoru, ako primjenom takvih pravila treba istodobno smanjiti više samostalnih davanja, iznos na koji se odnosi smanjenje, obustava ili ukidanje treba dijeliti s brojem davanja koja podliježu smanjenju, obustavi ili ukidanju.

- 23 Tribunal du travail (Radni sud) utvrđuje da u ovom slučaju postoji problem u tumačenju pravila sadržanog u članku 55. stavku 1. točki (a) Uredbe br. 883/2004 i smatra da je potrebno Sudu uputiti sljedeća dva prethodna pitanja.

5. Prethodna pitanja:

- 24 Tribunal du travail (Radni sud) upućuje sljedeća prethodna pitanja:
- Treba li pravilo predviđeno člankom 55. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 883/2004, prema kojem nadležne ustanove dijele iznose jednog ili više davanja ili drugog prihoda, kada se uzmu u obzir, s brojem davanja na koja se primjenjuju navedena pravila, tumačiti na način da se njime nalaže da se prihodi koji se kao takvi uzimaju u obzir za primjenu pravila za sprečavanje preklapanja dijele s brojem mirovina za nadživjele osobe na koje se primjenjuju pravila za sprečavanje preklapanja?
 - Treba li, suprotno tomu, pravilo predviđeno člankom 55. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 883/2004, prema kojem nadležne ustanove dijele iznose jednog ili više davanja ili drugog prihoda, kada se uzmu u obzir, s brojem

davanja na koja se primjenjuju navedena pravila, tumačiti na način da se njime nalaže da se ne dijele prihodi koji se kao takvi uzimaju u obzir za primjenu pravila za sprečavanje preklapanja, nego se dio prihoda koji prelazi gornju granicu preklapanja, kao što se primjerice predviđa predmetnim nacionalnim pravilom, dijeli s brojem mirovina za nadživjele osobe na koje se primjenjuju pravila za sprečavanje preklapanja?

RADNI DOKUMENT